

„Stajere“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnitvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil 3.

Stajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptuj v nedeljo dne 17. marca 1907.

VIII. letnik.

Pripravljajmo se!

Splošna in ednaka volilna pravica je pač mejni kamen v zgodovini avstrijskih narodov. Volilna pravica in z njo politična moč je bila doslej predpravica posameznih oseb in stanov, — vslej pa smo v politični javnosti vsi ednaki. Ravno zato ni mogoče, preokovati o izidu teh prvih volitev na podlagi splošnosti in ednakosti pravice. Kajti tisoči novih, nepoznanih, neizurjenih in nezanesljivih volilcev stopajo na dan.

Boj je že začel na celi črti. In tudi naprednjaki ne smemo rok križom držati. Pripravljajmo se! Pripravljaj se vsako! Sramota za naše pokrajine, ko bi jih izročili brez boja politiki kaplanov in prvaških doktorjev! In ako imamo v nekaterih okrajih še tako malo upanja, da prodre naš kandidat, — delati bomo in volili ga bomo vsaj v znamenje, da nismo zadovoljni z dosedanjim politiko straniščnih napisov in duhovniških plač.

Pripravljajmo se! Izorno nam služi v tej borbi nova postava o volilnem varstvu. Naglašamo potrebo, poznati to postavo! Kdor sili človeka z obljubami, grožnjami, z nasiljem ali denarjem, da bi volil v gotovem zmislu in gotovega kandidata, ta zapade po novi postavi. Brez usmiljenja bomo zasledovali klerikalne hujšakače, ki že danes vplivajo na volilce z denarjem in z grožnjami! Prijatelji naj nam vsak slučaj prestopka te nove postave takoj naznajo. Tudi župniki nimajo pravice, kadar razdeljuje spovedne listke ali kadar koli sploh, prezirati nove postave. In ako že ne moremo zabraniti političnih govorov raz prižnice, zabraniti hočemo vsaj to, da se bi duhovni naravnost rogali novi postavi...

Pripravljajmo se! Nikdo ne zamudi, vpregledati volilno listo, je-li tudi njegovo ime vpisano. Nikdo ne zamudi v potrebi reklamirati! Nikdo se ne zanese na koga! Kajti te volitve bodo hujše kakor so bile kedaj!

Pripravljajmo se! Naši zaupniki naj storijo v vsaki občini svojo dolžnost. Neumorno delo edino nas more pripeljati do zmage. In naša zmaga bode zmaga ljudske volje, zmaga tistih izkoriščenih mož, ki so vrgli od sebe klerikalno jerobstvo, ki hočejo svoji deci boljšo bodočnost pridobiti! Na delo!

Politični pregled.

Deželno gospodarstvo na Štajerskem označijo dobro sledeče številke:

Leto	Potrebščine	Pokritje	Primanjkljaj	Doklade
1897	16,645.000	10,257.000	6,387.000	39%
1900	18.174.000	9.567.000	8.606.000	44—50%
1904	24.371.000	13.995.000	10.376.000	50—56%
1907	28.126.000	15.489.000	12.636.000	

Letos je narasla potrebščina proti l. 1907 za 11.480.000, pokritje pa le za 5.231.000; torej je moral narasti primanjkljaj za čez 6 milijonov. Narasli so zlasti izdatki za kmetijstvo (1.178.000), za šolstvo (2.879.000) itd.

lz štajerskega deželnega zbora. Seja dne 7. t. m.: Poslanec Stiger je utemeljeval svoj predlog, naj se vpelje na Štajerskem nasade tobaka. Veliko je krajev na Štajerskem, kjer se trsni nasadi več ne izplačajo. Poljedelsko prebivalstvo postaja vedno bolj siromašno, zlasti ker ne prenese nasad žitja nikakoršnega dobička. Kmetiji treba dati nove dohodke in zato naj deželni odbor pri vladi vse stori, da se upelje tobačne nasade na Štajerskem. Stigerjev predlog se je izročil odseku za deželno kulturo. — Posl. Jedlacher je predlagal ustanovitev ubožnice po švicarskem vzorcu v okraju Murav. Take ubožnice so vezane s poljedelskim podjetjem tako da znaša izdatek za osebo le 49 h. Tudi ta predlog se je oddal odesku. Poslanci so stavili potem še razna vprašanja. — Seja 9. marca: V imenu občinskega odseka je poročal dr. Jurtela o postavnem načrtu, po katerem naj se eprosti v Mariboru zidane zgradbe od plačila občinskih doklad na hišno-cinžni davek. Potem so se stavili še razni predlogi. — Vsedl pomanjkanja prostora ne moremo danes poročati o nadaljnih sejah zbora. Omenimo le, da so napadli poslanci Schacherl in tovariši župana Orniga, da jim je pa ta temeljito odgovoril. S tem bode enkrat za vselej konec umazanih očitaj, ki jih prežvekavajo prvaški listi za socialistom.

Krvava Rusija. Ko je vlada razpustila „gosudarstvenaja duma“ (rusko državno zbornico), mislila je pač, da bode z nasiljem dosegla, da voli ljudstvo le vladi ponižne poslance. Ali zdaj dokončane volitve niso prinesli krvavi vladi to veselje. List „Novoja Vremje“ piše, da je voljenih 489 poslancev. Od teh ne pripada nobeni stranki 10 poslancev; monarhistov je 66, okto-ristov 26, zmernih desničarjev 43, poljskih narodnjakov 31, naprednjakov 31, demokratičnih reformatorjev 3, t. z. „kadetov“ 82, levice 82, delavne skupine 29, ljudskih socialcev 4, socialnih revolucionarjev 18 in socialnih demokratov 55. — Več kot tretji del izvoljenih poslancev je bilo že v ječi ali pa sploh skusilo zatiranje vlade. Velika večina je torej vladi nasprotna in to dokazuje, da mora biti bodočnost kakor je sedanjost, namreč: krvavi boj! — Kaksen je ta boj na Ruskem, dokazujejo sledeče številke. Od 30. prosinca do 5. svečana je bilo obešenih 17 oseb, skupno v dobi tega ruskega punta že 716 oseb. Ubityh je bilo v teh 6 dneh: 2 policaja, 1 policijski podčastnik, 1 kvartir-mojster, 1 fabriški direktor, 1 posestnik hotela, 1 tajni policaj, 1 vodja pristana in 10 drugih oseb, skupaj torej 19 mož. Ranjenih je bilo 14 mož. Zaprl se je iz političnih vzrokov v Petersburgu 127, v Movskvi 74, v Rigi 40, v Katarinaslavu 10, v Lodzu 23, v Ivanovem 5, v Odesi 12, v Kovnu 3, v Varšavi 4, v Ribinsku 3, v Katarinaburgu 2, v Vjaski 1, v Marinski-Posadu 1, skupaj torej 312 oseb. V Petersburgu so zaprli 3 tiskarne. V Kovnu so zaprli 1 tiskarno, v Ribinsku orodje, v Petersburgu 2 peklenska stroja, prepovedane spise (5000) itd. Res, car mora imei veselje nad „svojimi“ državljani!

kdo laže? Da si ne boš glave belil, bom ti jaz povedal da „Fihpos“ laže. V svoji števil. 4. piše da je v Cirkovcah umrl bivši učitelj Franc Staršina, ali pri nas v Cirkovcah še vsi učitelji živijo in se prav dobro počutijo. Nadalje piše, da isto noč ko je imenovani umrl, se je v par korakih oddaljani krčmi divljalo in plesalo do ranega jutra kar pa spet ni res, ker kmalu po polnoči ni bilo duha ne sluha o muziki. Nadalje oponaša županu-krčmarju, da bi si tudi on kaj zaslužil da je tudi isti večer si najel muziko, kar je pa tudi velika laž, ker župan krčmar ni prijatelj muzike, zato je si on še ni nikoli najemal nikake muzike. Kar se tiče o kakem zaslužku, bi se pač bolje dotikalo onega dopisnika, ki je te laži natvezil „Fihposu“, ker malo iti, malo moliti, malo poškopiti ter malo zape-e-e-ti, potem pa 50. 60. 70. ali pa 80. goldinarjev v žep vtakniti, mislim da to je pač lepi zaslužek, ne pa krčmarjev, ki mora vino drago plačati potem pa krajcarje vkup iskati! Dragi „Stajerc“, pri velikonočnem izpraševanju si kaj pretrpel, in ti povem ko bi bil kateri povedal, da je tvoj naročnik, bi bil gotovo romal brez listeka domov. Cirkovljani volitve se bližajo, volite take poslance in s takimi ljudmi, kateri Vas ljubijo, ne pa ki Vas po svojih časnih obrekujejo in vlačijo in Vas samo o času volitev poznajo. Gospodu županu-krčmarju pa kličemo, naj se „Gospodarju“ zahvali za nesramno obrekovanje in naj voli z naprednjaki, ne pa s takimi, ki se mu samo v času volitev ližejo in dobrikajo. Ja da nekaj ne pozabim! V sobi našega gosp. kaplana je nastal dne 21. p. m. požar ki je uničil nekaj starih hlač in nekaj papirja ker so sosedje drugo rešili. In čuje; kaplan je najprvo rešil Viteza, pa ne da bi si kdo mislil da je ta Vitez kak grof ali kaka visoka glava, namreč to je pes, ki mu je ime Vitez. Hudumušni ljudje pravijo, da je ogenj zanetil pes, ker je s taco drgnil ob tla da so začele iskre letet, kar pa brzokone ni res.

Opazovalec.

Sv. Anton pri Rajhenburgu. „Kmečka zveza“ kliče katoliške kmete. Le vkup, le vkup, uboga gmajna, gre se za farovško, — pardon, — ne, ne, za „važo“ korist. Pretečeno nedeljo bil je shod pri Pahletu; sklicali so ga seveda „zaupniki kmečke zveze“. Kdo kaj to je, si ga sam vrag vedi. Že po prvi maši v nedeljo so „babuce“ začele svoje glavice vkup tišati in ngibati zdaj to, zdaj ono; poslanec bo pridigoval itd. Tudi meni se ni ljubilo takoj po prvi maši odriniti jo v naše snežene mrzle hribe, kako sem se odločil, da počakam na „kmečko zvezo“ — napovedan je bil za ta dan shod pri Pahletu ob 3. uri popoldne. Bil sem že ob 10. uri predp. pri vlaku, nadajoč se da pride „poslanec“ Benkovič, da gre prvo svojo zmožnost v cerkev pokazat, potem na mastno kosilo k fajmoštru, kateri ga pouči, kako mora na shodu govoriti. — Ali poslanca ni blo! Še bolj me je zdaj zanimalo, kdo so ti zaupniki „kmečke“ zveze? Čakal sem torej na shod. Nekaj pred 3. uro zrušijo se čez trg proti g. Pahletu: „Tinče“, fajmošter in kaplan Tratinjak. Jaz pa seveda pohlevno za njimi. Ura je bila tri in „hop“ čez „klop“, že je držal kaplan Tratnik k višku

Dopisi.

Cirkovce na drav. Polju. Dragi „Stajerc“,